

Nye bevaringsbestemmelser for pasient- og journalopplysninger i kommuner og fylkeskommuner

- Forslag til endringer i Riksarkivarens forskrift

Tromsø
13.juni 2019

Frøydis Antonsen
Rådgiver

Janicken Olsen
Rådgiver

Nye bevaringsbestemmelser

- Forslag til nye bevaringsbestemmelser for pasient- og journalopplysninger
- Endringene vil komplettere og delvis erstatte de eksisterende bestemmelsene § 7-29 i *Forskrift av 19. desember 2017 nr. 2286 om utfyllende tekniske og arkigfaglige bestemmelser om behandling av offentlige arkiver* (Riksarkivarens forskrift)
  - Bevaringspåbud (2014)
  - Helsearkivforskriften (2016)
  - Revisjon (2019)
- Endringene skal tre i kraft 1. juli 2019

§ 7-29 - virkeområde

- Pasient- og journalopplysninger skapt av kommunale og fylkeskommunale tjenester
- Pasientopplysninger skapt i privat sektor -utenfor prosjektets mandat
- Forskriften gjelder ikke for andre enn de funksjonene og oppgavene som er konkret beskrevet.
- For annet arkivmateriale gjelder bevaring - og eventuell kassasjon må godkjennes av Riksarkivaren, jf. arkivloven §9

Utfordringer

- Store mengder pasient- og journalopplysninger i kommunene og fylkeskommunene - venter på avklaring
- Papirbaserte morsjournaler og andre avsluttede journaler - uordnet/ordnet
- Elektroniske fagsystemer - aktive og avsluttede
- Sensitive opplysninger - krevende

Bevaring for:

- Helsehjelp, rettslige og administrative behov
  - individets levetid + 10 år
- Forskning
  - bevaring for forskning gjøres etter at opplysningene ikke lenger må oppbevares i sin helhet m.h.t. helsehjelp, innsyn og administrative behov
  - funksjonsbasert
  - størst anvendbarhet

Spesifiseringer i høringsnotat

- **Medieuavhengige bestemmelser**- like bevaringsbestemmelser for papirskapt og digitalt skap
- **Merbevaring** - Riksarkivarens forskrift angir minimumsbestemmelser for langtidsbevaring.
  - Kommunene og fylkeskommunene kan vurdere å bevare mer jf. 7-23 første ledd. Her må behovet også veies opp mot eventuell sletteplikt etter personopplysningsloven og pasientjournalloven
- **Teknisk implementering** av regelverket for å sikre bevaring i elektroniske fagsystemer - i forhold til bl.a. uttrekksbehandling og fremtidig systemutvikling - har ikke ligget i prosjektets mandat.
- **Veileder** - foreligger for Riksarkivarens forskrift. Denne vil bli oppdatert når de nye bestemmelsene er vedtatt.

Grunnlagsdokumentasjon

1. Kartleggingsrapport: kartlegging av tjenester som skaper pasient - og journalopplysninger, og hvilke arkiver som inneholder disse typen opplysninger
2. Bevaringsvurdering: bruk av kommunale/fylkeskommunale helsearkiv i forskning, vurdering av pasientjournalers fremtidige kildeverdi, begrepsavklaring, helselovgivningens regler for oppbevaring og tilgang til helseopplysninger
3. Samfunnsøkonomisk analyse: Presentasjon av 8 ulike bevaringskonsepter, og kostnader knyttet til det enkelte konsept.

Bevaringskonsepter

1. **Nullkonseptet** - dagens forskrift slik den står. Vil bevare alt som er skapt av pasient - og journalopplysninger.
2. **Kassasjonskonseptet** - åpner for å kassere alt, etter at krav til oppbevaring i annet lovverk er bortfalt.
3. **Utsatt - kassasjonskonseptet** - åpner for å kassere alt, etter at krav til oppbevaring i annet lovverk er bortfalt. Materialet bevares i 20 år etter pasientens død.
4. **Geografikonseptet** - et representativt utvalg kommuner og fylkeskommuner velges ut for bevaring. Materiale fra øvrige kommuner kasseres.

Bevaringskonsepter forts.

5. **Personkonseptet** - bevarer et utvalg av befolkningen. Fra fødselsdato (født 1., 11., 21. i hver måned) eller fra tiår (født i 1980, 1990, 2000).
6. **Funksjonskonseptet*** - tar utgangspunkt i bevaringsverdige funksjoner og oppgaver hos de enkelte tjenestene og hvordan dette dokumenteres. Bevarer utvalgte dokumenttyper fra alle tjenester, fra alle pasienter.
7. **Tjenestekonseptet** - bevaring av den viktigste dokumentasjonen av pasient - og journalopplysninger innen utvalgte tjenester. Opplysninger innen øvrige tjenester kasseres etter at krav til oppbevaring i annet lovverk er falt bort.
8. **Forskningskonseptet*** - en kombinasjon av funksjonsutvalg og utsatt kassasjon. Noen tjenester bevares etter funksjon, andre kasseres i sin helhet 20 år etter pasientens død.

Funksjonskonseptet

Tabell 3: Andel papirskapt arkiv som langtidsbevares i de alternative bevaringsutvalgene/konseptene

Type utvalg	Andel papirskapt arkiv som langtidsbevares i alternative konsepter	
Nullkonseptet	100 %	
Kassasjonskonseptet	0 %	
Utsatt kassasjonskonseptet	0 %	
Geografikonseptet	10 %	
Personkonseptet	10 %	
Funksjonskonseptet	Fødestuer	100 %
	Svangerskapsomsorg (jordmor)	100 %
	Helsestasjon/skolehelsetjeneste	95 %
	Tannhelsetjenesten	60 %
	Kommunal fastlegetjeneste	90 %
	Fengselshelsetjenesten	95 %
	Rus- og psykososiale tjenester	70 %
	Pleie og omsorgstjeneste	40 %
	Akuttmedisinsk beredskap utenom sykehus	90 %
	Kommunalt akutt døgnopphold (KAD)	90 %
	Frisklivssentraler	40 %
Tjenestekonseptet og Forskningskonseptet	Fødestuer	100 %
	Svangerskapsomsorg (jordmor)	100 %
	Helsestasjon/skolehelsetjeneste	95 %
	Tannhelsetjenesten	60 %
	Kommunal fastlegetjeneste	90 %
	Fengselshelsetjenesten	95 %
	Rus- og psykososiale tjenester	70 %
	Pleie og omsorgstjeneste	0 %
	Akuttmedisinsk beredskap utenom sykehus	0 %
	Kommunalt akutt døgnopphold (KAD)	0 %
	Frisklivssentraler	0 %

- Riksarkivarens anbefalte bevaringsmodell
- For mange av tjenestene innebærer dette bevaring av mye dokumentasjon, mens noe velges bort.
- Hva vil det bety for dere?
- Omfattende høringsinnspill

Funksjonskonsept - fagsystemer

» Tabell 4: Andel digitalt skapt arkiv som langtidsbevares i de alternative bevaringsutvalgene/konseptene

Type utvalg	Bevaringsandel av antall systemer
Nullkonseptet	100 %
Kassasjonskonseptet	0%
Utsatt kassasjonskonseptet	0%
Geografikonseptet	10%
Personkonseptet	100%
Funksjonskonseptet	100%
Tjenestekonseptet	67%
Forskningskonseptet	67%

Anbefaler funksjonskonsept, alternativt forskningskonsept

»Funksjonsbasert bevaring

- Utgangspunkt i de bevaringsverdige oppgavene hos de enkelte helsetjenestene
- Utvalgt dokumentasjon om alle pasienter i alle tjenester bevares
- Øvrig dokumentasjon kasseres 10 år etter død
- Sikrer spor etter alle personer over en lengre periode innen alle tjenester

»Forskningskonsept

- Kombinasjon av funksjonsutvalg og utsatt kassasjon – 20 år etter pasientens død
- Enkelte tjenester mer bevaringsverdig enn andre
- I bevaringsverdige tjenester bevares utvalgte dokumenttyper (saksområder)
- I mindre bevaringsverdige tjenester bevares materialet i 20 år etter død, deretter kasseres det
- I denne perioden innhentes det erfaring om materialet blir brukt til forskning

Kostnader i kroner og øre

Prissatte virkninger:

Ordning av papirarkiv

Materialkostnader

Transport og makulering

Uttrekk av elektroniske systemer

Magasinleie

Funksjonskonseptet – høye samfunnsøkonomiske kostnader, papirarkiv og for langtidslagring av digitalt skapt materiale

Forskningskonseptet – noe lavere

Funksjonskonseptet - forskningskonseptet

» Høy forskningsverdi – Strukturert og standardisert dokumentasjon » Arkivdanning – «Hvis arkivskaper vet akkurat hvilken type dokumentasjon som skal tas vare på for ettertiden vil det være enklere å legge opp rutiner og arbeidsprosesser der det sikres at denne dokumentasjonen bevares.» (pkt 9.2 Samf. øk. Analyse) » Personvern – Innhold i materiale er tatt særlig stilling til før bevaring, svak positiv endring » Innsynskostnader – Innhold tatt særlig stilling til før bevaring – redusere ressursbruk	» Høy forskningsverdi i noen tjenester – Tjenester kasseres etter 20 år – lavere forskningsverdi » Arkivdanning – Strukturert vurdering innen enkelte tjenester » Personvern – Mindre andel av materialet bevares, sterk positiv endring i forhold til nullkonseptet » Innsynskostnader – Mindre andel av arkivmaterialet bevares – middels positiv endring

Funksjonskonseptet

Prosjektets bevaringsvurdering:

- I første omgang lettest å gjennomføre i papirarkiv
- plukke ut dokumenter basert på arkivbeskrivelsen
- Tidkrevende – omfangsrikt materiale
- Størst utfordring for pleie- og omsorgssektoren
- Oppbevaringskostnader framover

- Digitalisering - mediekonvertering? Jf. arkivforskriften § 6

- Digitalt skapte arkiver – skillet mellom bevaring og kassasjon nyttig for fremtidig arkivdanning

Forskningskonseptet

» Prosjektets bevaringsvurdering:

- Representerer formative år
- Totalpopulasjon
- Standardiserte journaler
- Forskning

PLO

- Omfangsrike og uoversiktlige journaler/mapper
- Deler av befolkningen
- Lite brukt
- Opplysninger i andre registre
- Taper informasjon om tjenester

Kombinasjonskonsepter

PDF Complete Corporate Edition

197% 20 / 61 Redigere denne PDF

Høring RAP 7-29 Samfunnsøkonomisk analyse-2.pdf

utviklet følgende kombinasjonskonsepter.

Helsetjenester	Tjenestekonseptet	Forskningskonseptet
	K6	K7
Fødestuer	Funksjonsutvalg	Funksjonsutvalg
Svangerskapsomsorg/jordmortjeneste		
Helsestasjon/skolehelsetjeneste		
Tannhelsetjenester		
Kommunalt ansatte fastleger		
Fengselshelsetjenesten		
Rus- og psykososiale tjenester		
Pleie- og omsorgstjenester	Kassasjon (mors + 10 år)	Kassasjon (mors + 20 år)
Akuttmedisinsk beredskap utenfor sykehus		
Kommunalt akutt døgnopphold (KAD)		
Frisklivssentraler		

Figur 7: Illustrasjon av kombinasjonskonsepter hvor tjenestene er gjenstand for ulike bevaringsregimer

NO 12:56 11.06.2019

Høringsnotat og forskriftsspeil

1. Innledende bestemmelser
2. Folkehelse, frisklivssentral, helsestasjonstjenester og tannhelsetjenester
3. Allmennmedisinske tjenester
4. Akuttmedisinske tjenester
5. Helse- og omsorgstjenester i hjemmet og på institusjon
6. Sosial, psykososial og medisinsk habilitering og rehabilitering
7. Krisesentre
8. Skjenkebevilling

PDF Complete Corporate Edition

File Rediger Vis Verktøy Hjelp

197% 13 / 17 Redigere denne PDF?

Haring RAP 7-29 Haringnotat.pdf

Vedlegg: Eksisterende forskrift med speiling av nytt forskriftsforslag

	I dag	Endres til
§ 7-29		
1)	Innledende bestemmelser	Innledende bestemmelser
A	Denne forskriften fastsetter ikke bevaringsbestemmelser for pasient- og journalopplysninger. Alle pasient- og journalopplysninger skal bevares inntil det foreligger en egen forskrift om slike opplysninger i spesialisthelsetjenesten. Når bestemmelsene om pasientopplysninger i spesialisthelsetjenesten foreligger vil kapittelet bli oppdatert	For alle individbaserte tjenester bevares pasient- og journalopplysninger fra utvalgte funksjoner, jf. andre ledd bokstav h), tredje ledd bokstav c) fjerde ledd bokstav f), femte ledd bokstav d), sjette ledd bokstav d) og syvende ledd bokstav c).
B	Med pasient- og journalopplysninger menes dokumentasjon som er skapt om enkeltindivider av kommunale og fylkeskommunale tjenester som vter	

11:40 05.06.2019

PDF Complete Corporate Edition

Fil Rediger Vis Verktøy Hjelp

197% 14 / 17 Redigere denne PDF?

Høring RAF 7-29 Høringsnotat.pdf

3)	Fastlegeordningen	Allmennmedisinske tjenester
A	Planer for og organisering av fastlegeordningen	Saker vedrørende organiseringen av fengselshelsetjeneste og kommunens egen fastlegetjeneste
B	Kommunens avtaler med fastlegene	Kommunens organisering og planlegging av fastlegeordningen, inkludert avtaler med privatpraktiserende fastleger
Nytt pkt C		Om enkeltindivider bevares følgende dokumentasjon: undersøkelse, diagnostisering og behandling
4)	Akuttmedisinsk beredskap utenom sykehus	Akuttmedisinske tjenester
A	Saker vedrørende organiseringen av legevaktordningen i den enkelte	Kommunens organisering og påanlegging av legevakt,

NO 11:42 05.06.2019

PDF Complete Corporate Edition

Fil Rediger Vis Verktøy Hjelp

197% 15 / 17 Redigere denne PDF?

Høring RAF 7-29 Høringsnotat.pdf

5)	Helse- og omsorgstjenester i hjemmet og på institusjon	
A	Kommunens organisering og planlegging av tjenestene, inkludert avtaler og. helseberedskapsplan	
B	Faglige prosjekter	
Nytt pkt C	Tjenestestedenes årsplaner, årsmeldinger, lokale forskrifter og veiledninger	
Nytt pkt D	Om enkeltindivider bevares følgende dokumentasjon: - Saker om rettigheter og plikter hjemlet i pasient- og bruker-rettighetsloven med forskrifter og helse- og omsorgstjenesteloven med forskrifter som kan danne grunnlag for erstatning	Om enkeltindivider bevares følgende dokumentasjon: - søknadsbehandling og vedtak, medisinsk utredning og behandling, samt bruk av tvang
6)	Rusomsorgen	Sosial, psykososial og medisinsk habilitering og rehabilitering

NO 11:43 05.06.2019

Høringsspørsmål

1. Hvilket alternativ er mest hensiktsmessig?
2. Er det anbefalte funksjonskonseptet relevant og godt nok beskrevet i forhold til administrative og økonomiske konsekvenser? Er anslagene på bevaringsprosent fra de ulike tjenestene realistiske?
3. Er avgrensningene av funksjoner tilstrekkelig klare i forslag til ny forskriftstekst, slik at reglene vil være anvendbare i praksis?
4. Vil forslaget bidra til bevaring av et arkivmateriale som er egnet til å imøtekomme forskningens behov?
5. Er relevante tjenester eller dokumentasjonstyper utelatt i kartleggingen?

Høringssvar

- » 38 høringssvar pr. 4.3.19, stor variasjon :
  - Funksjonskonsept K5, Forskningskonsept K7, Nullkonsept K0
  - Kombinasjoner av ulike konsepter
  - 15 uten merknader/få kommentarer

Funksjonskonsept K5

- Ressurs- og kostnadskrevende
- Medfører plukk-kassasjon – liten reduksjon i lagringskostnader,
  - hele serier mål for kassasjon
- God strategi for fremtidig arkivdanning
- Forskning
  - – vanskelig å forutse hvilke spørsmål som blir stilt i fremtiden
  - Andre verdier som må vurderes mht bevaring ?
- Favoriserer lovpålagte oppgaver (vs f.eks. frivillighet)
- 10 år etter død – for kort oppbevaringsperiode

» Forskningskonsept

- 20 etter død – for kort bevaringsperiode
- Kassasjon av tjenester – verdivurdering problematisk
- Må utredes mer

- Forslag til kombinasjoner av konsepter
  - Funksjonskonsept som fremtidig strategi

Høringssvar

- » Tjenester/dokumentasjonstyper utelatt i kartleggingen?
  - Helsetjenester utført av private aktører (utenfor mandatet)
  - Ulik organisering – ergo- og fysioterapitjeneste, helsetjenester for flyktninger, logopedisk senter, helsetransport m.m.
  - Tannhelsetjenesten ikke tilstrekkelig utredet
- » Innsyn og tilgjengeliggjøring – kostnader
  - Godt ordnede arkiver/innsynsløsninger er avgjørende (ikke metode/konsept)
- » Digitalt skapt arkiv – svakt utredet (foretatt avgrensning i innledende kommentarer i høringsnotat)
- » Personvern
  - Manglende personvern vurdering etter pvf. og pol.